

98

О С В І Т А НА ХАРКІВЩИНІ

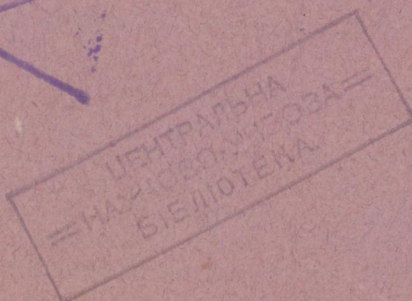
K.6798

ДВОХТИЖНЕВИЙ БЮЛЕТЕНЬ
ХАРКІВСЬКОЇ ОКРІНСПЕКТУРИ НАРОСВІТИ

№ 9

1930
1900x

ТРАВЕНЬ



ВІДАННЯ ХАРКІВСЬКОЇ ОКРІНСПЕКТУРИ НАРОСВІТИ

ХАРКІВ—1928 РІК

252

14

B

ОСВІТА НА ХАРКІВЩИНІ

БЮЛЕТЕНЬ ХАРКІВСЬКОЇ ОКРУГОВОЇ ІНСПЕКТУРИ ОСВІТИ

АДРЕСА: ХАРКІВ, ПЛОЩА ОКРВИКОНКОМУ. * ТЕЛЕФОНИ: РЕДАКТОРА 36-26. СЕКРЕТАРЯ 16-76.

№ 9.

30-е ТРАВНЯ 1928 РОКУ.

№ 9.

K.6798

ЗМІСТ: Про виселення проватніх мешканців. Про виплату зарплатні робітникам Освіти в районах. Про раціоналізацію справі розшуку дітей. Правила прийому до факультету ПОЛІТОСВІТИ Харківського ІНО на 1928/29 рік. Матеріали про обслідування Богодуховської профтехшколи та Н. Водолазької шведської кустарно-ремісничої школи. Інструкції вивчення роботи П/освіт-установ. Робота масової сільської школи Соцвиху (продов. доповіді Інспектора Ол. Жуковського на секції Соцвиху Окрмедкому).

Про переведення відпускної кампанії в освітніх установах.

Про закінчення учбового року в школах Соцвиху.

Терміново.

До всіх культосвітніх установ окріно м. Харкова.

№ 5541. 14/V—1928 р.

Згідно офіційного повідомлення Харківської Міської Ради від 26/IV—28 року (газета „Харковский Пролетарій“ від 26/IV—28 року) що до адміністративного виселення приватніх мешканців з приміщень культосвітніх установ, на підставі постанови ВУЦВК-у та РНК від 31/VIII—27 року, Окрінспектура Наросвіти пропонує в випадках необхідности звільнення помешкань звертатися до Адміністративного відділу Харківського Окрвиконкому з проханням про виселення мешканців.

Копії відношень та списків що надсилатимуться до Адмінвідділу—надіслати до Окрнаросвіти для відому.

Окрінспектор Наросвіти *Стрільбицький*.

Окртехник *Курило*.

Секретар *Заїка*.

До всіх райінспекторів Наросвіти.

Про виплату зарплатні робітникам освіти в районах.

№ 5542 14/V—1928 р.

Окрінспектурою Наросвіти одержано відомості, що по де-яких районах, згідно з обіжником Наркомпраці від 11/II за № 74 зарплату по селах робітникам освіти почали видавати двічі на місяць, а саме з 15—18 поточного місяця за першу половину й з 1—3 задругу половину.

Згаданий обіжник Наркомпроці не розповсюджується на районні установи Наркомсвіти, по яких зарплатня, згідно примітки до п. 32 колдоговору повинна виплачуватись один раз на місяць кожного 20-го дня поточного місяця.

Тому Окрінспектура пропонує припинити виплату зарплатні двічі на місяць по тих районах, де це заведено, і видавати її обов'язково згідно з колумовою один раз 20-го дня кожного місяця за поточний місяць.

Окрінспектор Наросвіти *Стрільбицький*.

Бухгалтер *Ададунов*.

Секретар *Заїка*.

90314
НАУКОВО-УЧБОВА
БІБЛІОТЕКА

До всіх дитколоній та дитбудинків.

Про раціоналізацію справи розшуку дітей.

№ 5543 14/V—1928 р.

Останніми часами спостерігається збільшення зацікавленості батьків в розшуку загублених ними дітей. Ті відомості що маємо зараз, не цілком задовольняють нас, а тому згідно розпорядження Наркомосу, Хар. ОкрІНО пропонує. В/надіслати безпосередньо до НКО (Харків вул. Артёма № 29) персональні списки всіх бувших на 1 квітня 28 р. по В/дитколонії—вихованців, за такою формою: Прізвище ім'я та по батькові, вік, місце народження, коли й де розлучився з батьками або родичами.

Списки треба надіслати не пізніше 1/VI ц. р. Всі надіслані списки дітей до НКО по дитколоніях передаються до друку. Поруч з цим потрібно надіслати до ОкрІНО списка дітей, що вилучено було з дит-установи до 1 квітня 1928 р. Відповідальність за виконання цього по-лягає на зав. дитколонією або зав. дитбудинком.

Помокрінспектора по соцвиху *Пляченко*.

Інспектор охорони дитинства *Розовський*.

Секретар *Заїка*.

ПРАВИЛА ПРИЙОМУ.

До Факультету Політосвіти Харківського ІНО
на 1928—29 рік.

1. Факультет має своїм завданням підготовляти організаторів Політосвітньої роботи в цілому (Завклубів, Завсельбудів, робітників округових та районних Інспектур Політосвіти) Окрі того, студенти, що закінчують шкільно-курсний відділ, одержують кваліфікацію організатора-методиста шкільно-курсової роботи та викладача соц-економічного циклу шкіл політосвіти, а ті, що закінчують бібліотечний відділ— організатора бібліотечної роботи та кваліфікованого бібліотекаря.

2. Час навчання на факультеті 4 роки.

3. До факультету приймається членів та кандидатів КП(б)У і членів ЛКСМУ віком від 20 до 32 років, що мають не менш одного року стажу політосвітньої роботи, за командировками Інспектур Окрполітосвіти.

Примітка: 1. Позапартійних приймається за клопотанням Інспектур Окрполітосвіти при наявності не менш 3 років стажу громадської та політосвітньої роботи.

Примітка: 2. По-за командировками приймаються осіб, що задовольняють зазначеним вище умовам на вільні місця, як-то залишаються після прийому осіб, що мають командировки.

4. Всі, що вступають до факультету, незалежно від освіти, мають скласти вступні іспити за програмом, установленим НКО для вступників до Інститутів Наросвіти України.

Примітка: Від вступників вимагається обов'язкове знання української мови, в особливих випадках можуть даватись відстрочки на 1 рік, після цього терміну, коли не будуть складені іспити з укромови, ці особи будуть виключені з факультету.

5. Інспектури Окрполітосвіти через спеціальні відборочні комісії мають провести добір кандидатів до вступу на факультет і документи осіб, що їм будуть дані командировки, з власноручно заповненою кандидатом анкетою, надсилають до факультету не пізніш як 1 червня ц. р.

Примітка: Від кандидатів до вступу на факультет вимагаються тих самих документів, що їх повинні давати взагалі особи вступаючи до ПедВУЗ-ів.

6. Осіб, що будуть прийняті до складу студентів факультету, забезпечуються студентською стипендією, гуртожитком та учбовою літературою жодних інших обов'язків у справі матеріального забезпечення студентів Інститут на себе не бере.

7. Дорожні та харчові витрати осіб, що одержують командировки під час поїздки для складання вступних іспитів, провадяться коштом цих осіб.

8. Вступні іспити розпочнуться 1-го вересня. Початок занять на факультеті з 1-го жовтня ц. р.

Для Харківської Окрполітосвіти виділено 2 місця та 2 для РПШ.

Зав. АПВЦККПБУ П. Маркітан.

Зав. УПО. НКО М. Паньків.

Обслідування Богодухівської профтехшколи провадилося на підставі дописа в газеті „Комсомолец України“ про виключення зі школи учня Сікіри. Згадане питання а також і загальний стан школи було обговорено: 1) на засіданні поширеної Президії Шкільної Ради, 2) на бюро РКЛКСМУ, 3) з секретарем РПК (він же голова Райкому робос), 4) з де-якими робітниками школи. В наслідок цього обслідування та ознайомлення з загальним станом школи виявилось:

1) Виробнича частина школи порівнюючи з минулим роком значно зміцнена (відбудовано поміщення для ЦП'у, для двигуна, закінчується організація столярного цеху—нові варстати, набір інструменту, організована інструментальня та інші.

Для теоритичного навчання відремонтовано поміщення й школа зараз працює в одну зміну.

2) *Взаємовідносини з шкільними організаціями.* Взаємовідносини з шкільними організаціями зовсім не налагоджено. Де-кільки учнів—член. ЛКСМУ, які раніш були опорою зав. школою в його роботі зараз із останнім в кепських відношеннях (були виключені зі школи тепер поновлені). Для роботи учком та осередку ЛКСМУ немає кімнати.

Відношення з де-якими учнями дуже грубі та не етичні.

Ні з учкомом ні з осередком ЛКСМУ не рахується. Й коли в газеті К. У. була поміщена стаття то зав. школою закупивши 30 примірників газети хотів щоб про це ніхто не знав. Про це відомо всім учням.

В минулому році учком та осередок ЛКСМУ були під впливом зав. школою—зараз стали активно йому суперечить, що пояснюється його відношенням до їх роботи.

Що торкається до тов. Сікіри та інш. учнів, яких було виключено зі школи, то зараз вони всі поновлені в правах учнів, але їм потрібно буде надати такі умови, при яких вони дійсно могли б нормально вчитись.

3) *Відношення з районовими організаціями* не налагоджено як слід. Коли був набір учнів до школи представника Райкому ЛКСМУ не було запрошено. Секретар РПК та Райкому ЛКСМУ, Робос заявили що зв'язку з ними з боку школи немає. Громадської роботи школа не провадить.

4) *Розпорядження ОкрІНО про поновлення звільнених учнів.* На засіданні Президії шк. Ради Зав. Школою, Зав. уч. частиною, викладач тов. Кондрат'єв висловили думку: Розпорядження ОкрІНО про поновлення звільнених учнів дискридація шкільного колективу.

Шк. рада провадить правильну лінію на оздоровлення школи, але ОкрІНО перешкоджає, при такому становищі школа знімає з себе відповідальність за роботу. Нехай відповідає цілком ОкрІНО.

Окрінспектор ухвалив:

1) Курс взятий школою на посилення дисципліни серед учнів визнати за правильний.

2) Зав. Богодухівською профштехшколою тов. Мельнику ОкрІНО вносить сувору догану а) за невиконання розпоряджень ОкрІНО що до поновлення звільнених зі школи учнів, б) за відсутність звязку з Районовими організаціями, в) за відсутність організаційної громадсько-виховавчої роботи по школі.

3) ОкрІНО пропонує зав. школою негайно звязатись з районowymi організаціями, звернути особливу увагу на громадсько-виховавчу роботу учневих організацій.

4) Питання що до роботи т. Мельника надалі в школі на посаді Завідувателя залишити відкритим до закінчення ревізії фінансової частини школи ОФВ та висновків в цій галузі.

Обслідування Н.Водолазької Швецької Кустарно-Ремісничої школи.

Під час обслідування виявилось що:

1) На організацію школи з боку ОкрІНО асигновано 6.000 крб. з них 4.000 крб. в розпорядження школи безпосередньо та 2.000 крб. через районову кустарну артіль шведів.

2) На час обслідування школи працювала в складі 39 учнів, з яких 48% бідняки на 52% середняки селяни.

3 с Н. Водолаги в кладі учнів немає ні одного. Так само характерно, що в складі учнів немає жодного сина шведя.

3) В сучасний мент школа своїх приміщень не має.

Теоретична робота проводиться в приміщення 7-річки в другу зміну, практичні роботи відбуваються в найнятому райкустарспілкою приватньому приміщенні (2 кімнати).

Гуртожиток для учнів з організований також в приватньому приміщенні.

4) Учні школи мають 17 стипендій: з 10 стипендіями по 10 крб. та 7 стипендій по 5 крб.

В гуртожиткові учні платять за харчування (по 6 крб. на місяць) а на опалення видавав допомогу Райвиконком.

5) З боку відвідування так теоретичного як і виробничого навчання справа проходить нормально, але з організаційного методичного є низка дефектів, а саме: а) школа не має чітких робочих планів.

б) На має сталої програми виробничого навчання для 2-х річного навчання.

в) Для Завідувача школи не ясна 2-хрічна установа школи.

6) Дуже кепсько є справа з наочним приладдям та книгозбірнею, яких майже зовсім немає.

7) Господарчий бік школи вимагає негайного налагодження з 2000-х карб. Райкустарспілка закупила для школи саме примітивне обладнання для майстерні, та утримує 2-х інструкторів. Зробити учот цих витрат по школі немає ніякої можливості тому, що школа не має ні інвентарної книжки ні будь яких звітних документів. Загальне вражіння таке, що Райкустарспілка у всіх витратах користується лише фондом 2000 крб., а своїх коштів додатково ніяких не дає.

Фактично Райкустарспілка з'являється лише передаточною інстанцією, що не завжди є доцільно.

Обладнання майстерні недостатнє, напр. немає зовсім швейної машини.

8) Замовлення для виробничого навчання постачаються виключно Райкустарспілкою, при чому остання виплачує школі лише 75% встановленої такси на роботу. В сучасний мент учні вже виробляють нове взуття (дитячі ботинки).

9) В процесі виробничого навчання трапляються затримки з постачання сировини через те, що її мусить постачати Райкустарспілка — школа для цього ніяких засобів не має.

10) Розглядаючи роботу школи в цілому треба відмітити для Н. Водоласького району цей тип школи є доцільний і життєвий і при налагодженні внутрішньої роботи можливо сподіватися на більший розвиток школи.

Виходячи з вищезазначеного на мою думку потрібно вжити по Н. Водолаській школі таких заходів:

1) Запропонувати Зав. школи негайно врегулювати фінансову справу з Райспоживспілкою.

2) Відшукати для школи спеціальне окреме приміщення.

3) Скласти інвентарну опис з нормальною оцінкою.

4) Скласти й обміркувати на Педраді робочі плани з теоретичного та виробничого навчання.

5) Поставити перед Райкустарспілкою категоричну вимогу закінчити обладнання майстерні.

6) Поступово проводити організацію при школі шведського кабінету з зразками різного взуття.

7) В III триместрові перевести з учнями навчальну роботу з курсу анатомії ноги.

8) Впорядкувати справу з замовленням, при чому з нового року дозволити школі брати самостійні замовлення.

Інструкції вивчення роботи П/освіт-установ.

а) Лікпунт.

При обслідуванні роботи лікпункту цільовим наставленням буде определения та оцінка: 1) Завдань лікпункту, 2) Змісту його роботи, 3) Громадськості його.

1. Для определения завдань, що їх треба поставити перед лікпунктом, треба вивчити: а) ступень письменности селянства за окремими соціальними шарами за віком та за полом; б) економічний стан даного села; в) бюджетні можливості; г) наявність відповідних культурних сил для обслуговування лікнепроботи.

2. Зміст роботи лікпункту вивчається за такими питаннями: а) чи є плановість в роботі, за яким програмом вона провадиться, б) за яким матеріалом (ступень локалізації його) та за якими підручниками провадиться робота; в) За якими методами провадиться робота що-до: техніки читання та свідомості його, тіхніки письма та внутрішнього змісту його, математичної грамоти, суспільствознавство матеріалу; г) Яке місце займає колективна та індивідуальна робота; д) Місце хатніх робіт та їхня методика; е) Ступень активності та зацікавленості учнів; ж) Наслідки роботи що-до мінімуму формальних знань.

Вивчання змісту роботи будується як на безпосередньому спостереженні її, так і на проробці таких матеріалів: а) план роботи та облік

її, б) програма та підручники, в) роботи учні (з них роботи де-кількох учнів—кращого, середнього і гіршого на протязі учбового терміну, починаючи з початкових робіт).

3. Громадськість роботи лікпункту вивчається за такими питаннями: а) склад загального охоплення ліквідацією неписьменности в селі та з'окрема даного лікпункту за соціальними ознаками, б) яких заходів за допомогою яких організацій вжито що-до притягнення потрібних нам соціальних шарів та з'окрема жіноцтво; в) зв'язок із організаціями на протязі роботи лікпункту; г) яку роботу переводиться що до притягнення учнів до будівництва шкільного життя; д) Розвиток суспільности навколо лікпункту (організація при лікпункті осередка „Геть неписьменність“, втягнення до членства в ньому селянства через учнів лікпункту); е) Організація індивідуально-групового навчання та керівництва ним лікпункту; ж) Політосвіт-робота лікпункту (зв'язок з політосвіт-установами).

Вивчення громадськості роботи лікпункту будується як на спостереженні її, так і на проробці таких матеріалів: а) склад охоплення за соціальними ознаками, віком та полом, б) протоколи засідань громадських організацій, де обговорювались питання ліквідації неписьменности, в) протоколи шкільного самоврядування, г) протоколи засідань що-до організації осередку „Г. Н.“ та роботи його, д) стінгазета лікпункту, пересувна бібліотека.

Після проробки вищезазначених питань треба дати обґрунтовані висновки та пропозиції: 1) які завдання повинна мати лікнепробота в даному селі, урахувавши соціально-економічні та культурні обставини села, 2) Чи відповідає зміст роботи лікнепу цим завданням, 3) чи забезпечено обслуговування лікнепом бідняцько-середняцьких кол селянства (з'окрема кіноцтва, наймитів, допризивників), 4) чи достатньо розгорнута громадськість навколо лікпункту (з'окрема стан індивідуально-групового навчання), 5) чи виправдує себе робота що-до наслідків її (мінімум формальних знань), 6) пропозиції що-до поліпшення роботи лікпункту в даних умовах.

б) Бібліотеки.

Всі організації в селі підходячи до здійснення постанови Х-го З'їзду КП(б)У та XV ВКП ураховують всі місцеві умовини та визначають загальний напрямок соціально-економічного та культурного розвитку села. От-же бібліотека за допомогою книжки та газети, яка керує пропагандою різних питань, що зв'язані з цим розвитком, повинна, аби відповідати своєму призначенню, докладнішим чином знати весь соціально-економічний ґрунт свого села.

Головною підвалиною соціалістичного будівництва є озброєння знанням бідняцько-середняцьких мас селянства розвитком активності та самодіяльності їх. Тому зміст питань, що пристосовується до цих кол, повинен відповідати запитанням їх та бути зв'язаним із всіма боками їхнього політичного, культурного та економічного життя.

Тому обслідуючи бібліотеку ми вивчаємо: 1) Завдання цієї бібліотеки, 2) Зміст її роботи, 3) Громадськість навколо неї.

І. Завдання бібліотеки вивчається на підставі:

а) даних соціально-економічного та культурного стану села, б) даних бюджетових асигнувань, в) даних про кількість книжок в бібліотечі, г) стану приміщення та обладнання, д) ступені кваліфікації бібліотекаря, е) наявності культактиву в селі.

II. Зміст роботи бібліотеки вивчається на підставі:

1. Планів робіт бібліотеки в галузі: а) комплектування всієї бібліотеки та з'окрема робочого ядра та пересувного фонду, б) вивчення попереднього складу книжок, в) плану вивчення читацьких інтересів, г) плану керівництва читачами, д) плану керівництва читацьким активом.
2. Вивчення відповідності складу книжок із завданням бібліотеки.
3. Обліку керівництва читанням.
4. Обліку вивчення читацьких інтересів.
5. Спостережень що до керівництва читанням.

Вивчення питань змісту провадиться такий спосіб: а) ознайомлення з відповідними планами та обліку роботи, б) ознайомлення із каталогом, в) виборочного перегляду книжок що-до визначення відповідності із завданням, популярності для окремих шарів селянства ступені в розвитку та письменності (з'окрема жіноцтва), г) ознайомлення з матеріалами формулярів, д) ознайомлення із протоколами читацьких зібрань, гуртків, вечорів книги і т. інше, е) ознайомлення із рекомендаційними списками, виставками книжок, гаслами, плакатами.

III. Громадськість навколо бібліотеки вивчається в спосіб ознайомлення з таким питанням:

1. Які соціальні групи села обслуговує бібліотека а) склад підписчиків (дінаміка за два роки), б) склад читацького активу, в) склад культактиву, що втягнуто в роботу бібліотеки.
2. Який характер має активність: а) кількість зібрань читацького активу та гуртків, б) активність виступів та конкретних пропозицій, в) робота культактиву, що до поліпшення роботи бібліотеки та пропущення книги та газети на околиці.
3. Яка мається увязка в роботі бібліотеки із партійними, комсомольськими, радянськими, громадськими організаціями та добровільними товариствами.

Вивчення питань громадськості провадиться при допомозі таких матеріалів: а) статистичних відомостей, б) протоколів засідань читацьких зборів та активу, в) бесіди із бібліотекарем та представниками різних організацій, г) спостережень засідання читацького активу.

Проробивши всі ці питання, треба дати обґрунтовані висновки та пропозиції по таких питаннях: 1) Які завдання повинна ставити собі бібліотека, урахувуючи соціально-економічні обставини села, 2) чи відповідає зміст роботи бібліотекам цим завданням, коли ні, то які чинники заважають цьому, 3) чи забезпечено обслуговування бібліотекою бідняцько-середняцьких шарів села (з'окрема жінок), 4) чи достатньо розгорнута громадськість навколо бібліотеки, 5) пропозиції що до поліпшення стану цих питань в даних матеріальних умовах бібліотеки.

V. II. Хатні дитячі роботи з математики, вчителі часто зовсім не розглядають і все перероблюється знову в класі. Буває й так, що один з учнів голосно читає завдання з свого зшитку, а всі інші зв'яряють їх за своїми зшитками. Нам здається, що перевірка в такий спосіб є мало продуктивна і крім того відбирає багато часу.

Мало цікаво й корисно дітям знову працювати над розв'язанням уже проробленого завдання й навряд чи зміцнюються навички для розв'язання завдання як що дитина виправляє за диктування зрозумілу помилку. Може було-б корисніше, коли-б, перевірюючи хатні роботи за кілька днів і проаналізувавши помилки, що їх роблять діти, дати їм потім низку відповідних вправ.

Форми та методи роботи	Змітвськ. р-н 4-а гр.		Лозівськ. р-н 2-а гр.		Лозівськ. р-н. 6-а гр.		Лозівськ. р-н 2-а гр.		Харківськ. р-н 2-а гр.		Тарановськ. р-н 3-я гр.	
	План у %	Облік у %	План у %	Облік у %	План у %	Облік у %	План у %	Облік у %	План у %	Облік у %	План у %	Облік у %
Словесна метода (Лекції, розмови) . . .	9	8	25	28,3	39,6	62,9	35,9	30,4	25	—	30	13
Наочний	9	—	—	—	23,5	7,4	—	—	—	—	8	—
Ілюстративний	9	—	12,5	—	12,2	6,4	5,4	8,7	25	10	—	—
Лабораторний	—	—	—	—	7,3	—	—	—	—	—	—	—
Розв'язання завдань	27,2	33	—	—	—	—	—	24,3	—	—	8	32
Письменні роботи (диктура, списування колект)	27,2	24	25	33,2	5,1	7,4	8,1	13,2	12,5	5	8	20
Читання, декламація	9,3	13	25	24,8	—	12,8	32,4	21,7	37,5	21	16	28
Контрольні роботи	—	—	—	—	17,7	—	—	—	—	—	—	—
Облік знань та перевірка домашніх робот.	—	5,2	—	—	—	—	—	—	—	4	—	7
Групові конференції	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	—	—
Усна лічба	—	—	—	10	—	—	10,1	—	—	—	—	—
Дитячі доповіді	9,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ланкова форма роботи	2,6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Громадська робота	5,2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Планировка работ	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Художнє виховання	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Екскурсії	—	—	—	—	—	—	—	—	—	42	30	—
Трудові процеси	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Спостереження	—	—	12,5	—	10,6	3,1	—	—	—	—	—	—
Рисування	—	—	—	1,6	—	—	—	—	—	—	—	—
Драматизація	—	—	—	—	—	—	8,1	1,7	—	—	—	—
Інші форми	—	—	—	2,1	—	—	—	—	—	—	—	—

Що зазначений вище спосіб перевірки хатніх робіт є мало продуктивний, ми переконалися, на лекції в одній з четвертих груп Таранівського району. Викликавши учня до дошки, вчителька запропонувала йому розв'язати ті приклади, що їх треба було розв'язати вдома. Викликаний розв'язав сім завдань. Усі інші механічно їх переписували. Хто й які власно зробив помилки в своїх роботах, не виявлено, не було й пояснень, що мали-б на меті виправити ці помилки.

IX. Розмова в практиці сільських шкіл є одна з основних форм роботи вчителя. Під час розмови пророчкується тематичний матеріал комплексів, на розмові діти набувають формальних знань.

Відносно низький рівень дитячих знань у галузі краєзнавства, суспільнознавства, природознавства та гігієни багато залежить від недостатньої техніки, що потрібна для переведення розмови. Переведено обслідування виявило, що тут ми маємо занадто хиб і що той час, що його витрачається, не відповідає продукції роботи. Дуже часто розмова набирає характеру балачки, що не має нічого на меті. Розмовляє вчитель, розмовляють діти, розмовляють протягом цілої години, а висновків нема ніяких. Знання, що їх набувають діти не оформлені, не закріплені, тому й не можуть правити за матеріал для тренування; крім того через те, що вони розпливчасті, діти легко асоціюють їх з чимсь малозначним. Завідувачка першої групи в чотирьохріччі, демонструючи знання дітей, запропонувала їм назвати частину дерева. Діти відповіли так: корінь, корінці, стовбур, кора, листя, бруньки, комахина, кузьки. З розмови з учителькою виявилось, що цей матеріал пророблено не тільки на розмові, але й під час екскурсії, де діти спостерігали частини дерева й виявили в корі гробачків, комах. Хибя полягала в тому, що всі ці відомості не набрали ясного та точного оформлення. Записування на дошці, як це пропонував Окрметодком, основної ідеї розмови, щоб діти могли безперестанку наглядати її, ніде не провадиться. Частенько бракує й вступного слова вчителя. Необумовленність розмови гостро впливає на її характер та самий план будування.

От зразок однієї розмови, що я її чув у другій групі Люботинського району: Учителька: діти, є у вас дома собаки. Хор голосів: „Є“. Учителька: Чи ви дивились на своїх собак. Хор голосів: „Дивились“. Учителька: „Яка-ж у собаки голова, які вуха“. Хор голосів: „Чорні, білі“. Учителька: „Я питаю, чи вуха в собаки великі або маленькі“. Відповіді в розкидку: „Є великі, але є й маленькі“. „Чому“, питає вчителька „в одного сабаки вуха великі, а в другого маленькі“. Мовчать. Учителька ставить інше питання: „Які ви знаєте породи собак“. Мовчать. „У нас“ каже вчителька далі, „є дачники й ви бачили в них шпичі, такси“. Виявляється, що діти пород не знають. Тоді вчителька каже: „газда, у такому разі не будемо говорити про породи, а ви скажіть мені, чому в маленької суки бувають великі цуценята“. Діти мовчать. „Це теж через породу“—пояснює вчителька. Починають читати статтю „Про Рябка“. Читають ті, що їх викликано. Учителька ставить питання, що стосуються до змісту прочитаного: які зуби в собак, як вони звуться, скільки їх, де вони містяться (розташовані). Діти кепсько уявляють їх собі і плутають, відповідаючи. „От що, діти, каже вчителька, „я дам вам завдання, ви його розробіте вдома; хай кожний з вас перерахує зуби в свого собаки та подивиться, які вони є. Тільки, попереджує вчителька, як що собака злий, то не треба рахувати, бо він тебе розірве“. На цьому лекція кінчиться.

Кардинальний момент розмови є в тому, щоб ставити запитання дітям та використовувати їхні відповіді. Запитання треба будувати пра-

вильно з граматичного, логічного та дидактичного поглядів. Кожне з питань повинне бути просте, зрозуміле дітям і точно сформульоване.

Під час обслідувань спостерігалися випадки неправильного їхнього будування. Учителька третьої групи Охтирського району ставила наприклад такі питання: „Кили ми записуємо холод та тепло, як записати, коли це тепло й коли це холод“, „чим допомагає сам господар зростові рослин“, „кому є потрібний кращий урожай—тільки господареві або ще комусь іншому“. На останнє запитання діти відповідали: „Державі“. Учителька поправляля „Радянській владі“.(!)

У другій групі Лозівського району вчитель запитував дітей так: „що зробили пани, коли взяли владу до своїх рук“, „що було на Україні, коли владу захопили пани“. Так само невизначно зафіксовано цю розмову: „діти, що могли-б ми записати“. Діти робили найрізноманітніші пропозиції й учитель не маючи певного плану фіксації, безсистемно записував їх.

У третій групі Кириківського району вчитель поставив такі питання: „яка різниця між робітником та селянином“, яке громадське значення має селянин та робітник, яке економічне значення має місто, яка класова різниця між незаможним, середняком та багатієм“.

Часом ці питання не тільки кепсько сформульовано, але й поставлено їх відразу два три. Наприкл.: „чи може людина осліпнути, чи можна захорувати на очі, які є хвороби на очі“ (Кириківський район). Звідки взялося життя, як воно зародилося, які раніше були тварини (Золочівський район).

Використання дитячих відповідей, щоб утворити перед ними ситуацію вибора висловлених думок, не спостерігається. Скрізь і всюди нічого не робиться, щоб зафіксувати розмову, а наприкінці її вчитель не пробує навіть виявити, що й як діти зосвоїли.

Завідувачка другої групи Ново-Водолазького району закінчила свою розмову так: „отже, діти, ви все зрозуміли, що я вам розповіла“. Відповідь: „Зрозуміли“. Учитель: „Все це знатимете тепер“. Відповідь: „Знатимемо“.(!) У старших групах семирічок розмова часто перетворюється на „лекцію“. У шостій групі однієї з семирічок на лекції хемії вчитель говорить про срібло, золото, платину, каже про їхні властивості й пропонує засвоїти все це за підручником, після чого розпочинає перевіряти матеріал попередньої лекції. У сьомій групі іншої семирічки та лекції географії учитель, даваючи пояснення, тут же користується з книжки. Кажучи про колонії Англії він зауважає: з підручника ви дізнаєтеся остаточно, де вони є. У шостій групі третьої семирічки викладач суспільствознавства просто робить доповідь дітям, скінчивши її, питає: „Чи будуть запитання“.

Незвичайну різновиду форму роботи ми спостерігали в третій групі Лозівського району, де вчитель збудував свої пояснення в формі мітингової промови на тему: „Російські революції та громадська війна“. Промову ілюстровано гаслами: „Уся влада радам“ то що. Добре перевела розмову рівнобіжно зафіксувавши пророблений матеріал викладача української мови в 6-й групі Зміївської семирічки. Всю лекцію цілком витримано з погляду плану й лекцію треба вважати за незвичайну своєю ясністю та випуклістю. Групу охоплено цілком і вона явно зацікавлена. Усі розмови, що ми їх прослухали збудовано аналітичною методою й це безперечно доводить її життєвість.

Х. Пристосування *наочної та ілюстративної методи* або краще сказати наочної з її ілюстративними формами цього року кількісно піднеслося й в окремих школах доходить до 10%. Більшу частину хиб,

що сполучені з пристосуванням цієї методи, треба віднести на рахунок кепської методичної техніки вчителя.

У п'ятій групі семирічки Харківського району викладачка природознавства користується на лекції з наочного приладдя: колекції та таблиці за темою лекції—„шкідники поля“. Розказує з толком, зрозумілою для дітей мовою, питання формулює правильно та чітко. Приладдя показує здалека, не виділяє те, що треба спостерігати безпосередньо, передає дітям наприкінці лекції.

У семирічці Лозівського району викладачка природознавства дає дітям пояснення про бавовник. Так само ілюструє розмову наочним приладдям. Окремі частини рослини малює на дошці та показує на мапі місцевості культури бавовни. І так само не збирає дитячої уваги на таблицях і демонструє їх надзвичайно швидко. У тому разі, коли ілюстративна форма має на меті фіксувати пророблений матеріал, учитель не завжди клопочеться над вибором теми фіксації.

У чотирьохрічці Люботинського району діти першої групи читають статтю „Наївся снігу“. Стаття сповідає про те, як хлопчик наївся снігу, як він заслаб, малює його переживання під час хворости й каже про його одужання. Це читання та переведену після нього розмову фіксується тим, що діти роблять малюнок лікарні.

XI. Аналізуючи *тематичну частину робочих планів* що до форм та метод роботи, часто доводиться натрапляти на такі факти, які доводять, що вчитель не вміє користатися з наочного приладдя, що його дає сама природа. На виготовлення за участю дітей найпростішого приладдя, на використання предметів домашнього вжитку майже зовсім не звернено уваги.

Кажучи про це, не можна не згадати двох прекрасних своєю наочністю лекцій у Золочівському та Мереф'янському районах, що на них нам довелося бути присутніми. У Золочівській семирічці викладач фізики комбінуючи модель конусу, лінійку та невелику вагу, просто й майстерно демонстрував підйоми першого та другого роду, а далі й „золоте правило механіки“.

В Артемівській чотирьохрічці Мереф'янського району завідабель четвертої групи, знайомлячи дітей з означенням обсягу циліндру, вираховував з ними обсяг принесеного відра та кухля, а потім перевіряв з дітьми правильність цього вирахування, наливаючи кухлем воду в відро.

XII. *Ланкову форму роботи* довелося спостерігати в обмеженій кількості груп. Показово, що її хибі мають загальний характер: 1) немає сталого принципу в галузі організації ланки (напр. ланки організуються за принципом територіальності), 2) невдало підбирається матеріал що до змісту для роботи ланок, 3) не провадиться робота в галузі ланкового виховання, 4) не корегується техніку ланкової роботи, 5) не аналізується процес ланкової роботи, 6) не визначається в групі критеріум, щоб оцінювати зроблені роботи, 7) кепсько корегуються пі роботи. Типовий зразок ланкової роботи дає четверта група Ольшанської семирічки.

Попереду в групі провадилася розмова про революцію в Німеччині. У дитячих зшитках записано докладні висновки з розмови. На лекції ланки пророблюють цей матеріал. Що до свого змісту, то робота полягає в тому, щоб переказати статтю з читанки „Червоні Зорі“—„Повстання спартаківців“. Ланок—шість; 4—6 дітей у кожній. Дано три теми: „Революція в Німеччині“, „Діяльність Рози Люксембург“, „Діяльність Карла Лібкнехта“. Робота ланок тотожня: згадують

зміст статті, ланковий формулює пропозицію, і її безапеляційно записують. Де-хто з дітей не може запам'ятати те, що сказав ланковий і тому списує в свого сусіда. Учителька ходить в класі й виправляє роботи. Група корегує їх з погляду невірності фактів та пропусків. Після того, як роботи зачитано, голосують, яку з них умістити в стінгазеті.

XIII. Підчас обслідування переведено також аналізу *робочих планів* школи та *групових щоденників* вчителя.

На вибір, обсягом до чотирьох тижнів проаналізовано методичну частину робочого плану та відповідну методичну частину процесуального обліку за даними групового щоденника. Час зазначений у груповому щоденнику давав змогу відсотками визначити фактичне застосування тієї або іншої форми роботи. Що-ж до спроектованого за планом застосування форм та метод роботи, то воно визначено кількісно тим тематичним матеріалом, що до нього ці методи та форми віднесено, а також тим, скільки разів їх позначено в плані.

Звичайно, що ті цифри, що ми їх нижче наводимо ніяк не можуть претендувати на абсолютну точність, проте вони все-ж дають змогу зробити де-які висновки. Уміщену в таблиці номенклатуру форм та метод роботи взято в такому вигляді, в якому її застосовано в обслідованих школах.

Своєю суттю схема дуже характерна й свідчить про те, що питання про наукову класифікацію метод робіт тепер уже цілком доспіло й є чисто практичне питання.

Розглядаючи цю таблицю за її горизонтальними рядами, ми бачимо, що за зазначений вище урізок часу словесна метода (лекції, розмови) в молодших групах хитається між 8⁰/₁₀ та 30,4⁰/₁₀, а в другій групі Харківського району зовсім бракує. Причина—в даних за вертикальними рядами.

У четвертій групі Зміївського району надзвичайно багато видів роботи, до того розв'язання завдань, письменні роботи та читання міру через висуваються наперед кількістю витраченого на них часу.

У другій групі № 2 Лозівського району всіх видів—шість, і час, що бере кожний вид роботи, розподілено більше рівномірно. У Харківському районі нема розмов тому, що вживалася екскурсія.

Порівнюючи дані обліку словесної методи до даних плану ми бачимо, що їх не витримано в Харківському, Таранівському та Лозівському районах. У Харківському районі—з причини, допіру зазначеної, в Таранівському—тому, що непослідовно багато часу пішло на мову, та арифметику, а в 6-й групі Лозівського району величезну кількість розмов та лекцій одержано через зменшене застосування проти плану метод—наочної, ілюстративної та лабораторної.

Дуже повно виявлено ряд „письменні роботи“ (диктури, списування, колективні роботи).

У цьому ряду звертають на себе увагу абсолютно низькі цифри відсотків за планом у Лозівському районі (шоста й друга групи № 2) та в Таранівському районі. Фактично виконаними роботами вони скрізь природньо зростають. Через міру знижується проти відсоток у Харківському районі й так само надміру зростає в другій групі № 1 Лозівського району.

Ряд—„Читання та декламація“ дає ще більш хитання. У Таранівському районі відсоток обліку проти планового відсотка зростає на 12 одиниць, у Лозівському знижується на 10,7,—и в Харківському на 16,5.

За період часу, взятий на вибір, бракує розв'язання завдань у Харківському районі (проводяться контрольні роботи) та в другій групі № 1 Лозівського району, де запроваджено усну лічбу.

У шостій групі Лозівського району заняття з математики ввійдуть у відсоток лекцій та розмов.

Не натуральне розходження плану з обліком в Таранівському районі, де відсоток обліку зростає на 24 одиниці.

З наочної методи користуються тільки в одній школі, де її надміру знижено проти плану (на 16,1%).

Ілюстративну методику спроектовано але не здійснено в Зміївському районі та в другій групі № 1 Лозівського району й зовсім не передбачено в Таранівському районі.

„Контрольні роботи“, „облік знань та перевірка“ „хатніх робіт“, „групові конференції“ заздалегідь не плануються.

Не передбачено за планом Зміївського району ланкову форму роботи, громадську роботу, планування роботи з дітьми та художнє виховання.

У Харківському районі проводяться екскурсії, що їх непередбачено планом, а в Таранівському районі 30% залишаються вільними, бо екскурсії не здійснено.

XIV. Всі ці дані свідчать перш за все про те, що позапланова робота відбирає в шкіл аж занадто часу, так: в Лозівському районі — 12,8%, 13,7% та 24,3%.

У Зміївському районі — 22% та в Харківському районі — 64%.

Великими відсотками не реалізується й те, що накреслено планами: Зміївський район — 31,5%, Лозівський — 25,8% (друга група № 1), 32% (друга група № 2), 38,8% (шоста група). Таранівський район — 55% та Харківський район — 64%.

Ми зовсім не хочемо узагальнювати одержані наслідки й ще раз підкреслюємо їхню випадковість; проте той факт, що в різних районах спостерігається та сама картина, дає нам право підтверджувати, що робочі плани складаються не реально й що через те вони не життєві. План, що його виконується, скажемо, на 68,5%, в якому з сімох накреслених форм роботи три форми зовсім не реалізовано, а замість них виникає п'ять нових форм, звичайно не є реальний, обумовлює випадкову проробку матеріялу й залежно від цього випадкову продукцію.

Великі амплитуди хитань у відсотках плану та обліку свідчать про те, що або матеріял не розраховано відповідно до часу або вибір матеріялу має випадковий характер.

Показові повні та неповні ряди таблиці. Вони підкреслюють ті форми роботи, що доминують, а разом з тим і її зміст. Дивлячися на них, бачим, як ще мало в цій роботі наочности, конкретизації, плановости.

XV. Остаточню підсумовуючи обслідування ми констатуємо в більшості районів *значну методичну роботу вчительства в справі своєї перекваліфікації*.

Великі досягнення з цього погляду ми спостерігаємо в Чугуївському та Печенізькому районах. З своєї власної ініціативи райметодбюро зазначених районів, без будь якої оплати за свою працю організують колективну роботу вчительства, практично ув'язуючи її з роботою опорної школи. За перше півріччя Печенізьке райметодбюро надіслало до шкіл низку товариських листів, перевело дві наради шкільних завідувачів для складання та корегування планів в царині сільсько-господарського ухилу, виїжджало на „кущові“ збори сільських учителів, відвідало, маючи на меті товариську допомогу, шість шкіл

району, прикріпило себе до окремих шкіл, зробило один виїзд, щоб обслідувати гурток перекваліфікації, організувала в опорній школі три візиреві лекції, де практично реалізовано ухвалені на райпедконференціях методичні резолюції й де протягом якогось часу були присутніми мало не 60 сільських учителів, організувало відвідування від сільського вчительства опорної школи (відвідувало 40 вчителів) то що. Чугуївське Райметодбюро відвідало чотирнадцять шкіл на периферії, перевело десять пробних лекцій, де були присутні 84 сільучителі, перевело три наради шкільних завідувачів в справі сільсько-господарського ухилу, перевело двохденну конференцію вчителів четвертих груп для проробки програмового мінімуму даної групи та пояснювальних до нього записок, організувало відвідування від масового вчительства опорної школи (відвідало 63 вчителі).

Обидва райметодбюра звязані з гуртками перекваліфікації й корегують тези з пророблюваних там тем.

Правда поруч таких позитивних явищ, що свідчать про рух на місцях педагогічної думку та широке розгортання там колективної роботи, є явища зовсім іншого характеру.

Педколектив Охтирської імені Леніна семирічки на своєму засіданні в грудні минулого року ухвалив таку постанову: „розуміючи добре, яке величезне значення має колективна робота вчительства в справі підвищення своєї кваліфікації, яку ролю повинна відіграти семирічка, педрада вважає таку роботу за потрібну, але повинна зауважити, що провадити цю роботу серед масового вчительства, не маючи для цього відповідної підготовки та матеріальної бази, вона здержується, поки цього питання не розв'яжуть професійні та адміністративні органи.

Додержуючи тієї думки, що перекваліфікація вчительства повинна бути справою самого вчительства, що вчительство в масі глибоко зацікавлене своєю виробничою роботою та її продукцією, ми згоджуємося з Охтирським педколективом тільки в одному, щоб то в відсутності для цієї роботи „матеріальної бази“, бо справді роботу райметодбюра та опорної школи поки що не компенсується. Щож до „відповідної підготовки“ то тут є деяке прибільшення, бо Охтирка, як колишній окружний центр, має більші вчительські сили, ніж село Печеніги, і крім того в склад Охтирського Райметодбюра ввійдуть представники Охтирського Педтехнікуму.

Інспекторові доводиться провадити велику кількість об'єднаних педрад. Часом доводилося об'єднувати дев'ять шкіл. З почуттям глибокого задоволення можна відзначити ділове та практичне ставлення вчительства до знятих питань, а також його безпосередню зацікавленість, що спричинилася до того, що учасники педнарад ніколи не ставали на шлях урахування годин і хвилин на цих об'єднаних педрадах.

До всіх установ Наросвіти Харківщини.

Копія: Раймісцькомам Робосу, Райінспекторам Наросвіти.

В звязку з наступною кампанією відпусків та літніх канікул ОкрІНО вважає за потрібне звернути увагу всіх завідателів установ Наросвіти на потребу переведення відпускної кампанії в суворо плановому порядку і з найбільшою ефективністю.

Як виявилось з практики минулого року відпускна кампанія проходила не завжди нормально в наслідок чого виникли різні непорозуміння конфлікти і навіть судові справи. Аби уникнути цього Окр-

інспектура Наросвіти пропонує всім завідателям установ скласти графік відпусків на всіх робітників своєї установи й не припускати його порушення.

При складанні графіку відпусків керуватись таким:

1. Відпускний період для всіх установ встановлюється:

а) Робітників шкіл Соцвиху в місті й на селі з 15 травня до 31 серпня

б) Робітників дит. будинків весь календарний рік.

в) Робітників дит. садків з 15 травня до 31 серпня.

г) Робітників профосу з 15 травня до 31 серпня.

д) Робітників політосу—шкільних установ з 15 травня до 31 серпня й всіх інших установ (с/б., хат-чит., бібліотеки)—весь календарний рік.

2. Завідателі установ в купі з місцевими органами Спілки складають графік відпусків на кожного робітника з таким розрахунком, аби робітники зазначені в § 1 п. а, в, г й д використали встановлений їм колумові відпуск в термін літніх канікул, а решта на протязі календарного року (1/I—31/XII) в залежности від умов виробництва.

3. Відпуски ріжним категоріям робітників згідно з § 57 Колумови надається в такому розмірі:

а) Педагогічному та адміністративно-педагогічному персоналові установ соцвиху на 2-х місячний відпуск.

б) Педагогічному та адміністративно-педагогічному персоналові установ профосу і політосу—місячний.

в) Середньому на нижчому персоналові всіх установ—соцвиху, профосу і політосу—місячний.

Примітка. Інструктори виробничого навчання в мастерских дит. містечок та дит. колоній користуються місячним відпуском згідно примітки 1 до § 57 колумови.

4. Надання відпусків адміністративно-педагогічному персоналові всіх установ соцвиху, профосу і політосу потрібно спланувати так, аби це шкідливо не відбилось на роботі.

5. Відпуски надаються виключно натурою. Компенсацію за не використаний відпуск виплачувати не дозволяється.

Окрінспектор Наросвіти **Стрільбицький**.

Погоджено з Окр. Відділом Робосу: Голова Правління **Духно**.

До всіх Р. І. Н. О., до зав. 2-х та 7 річними трудшколами та до Ш. С. М. Харківщини.

Окрінспектура Наросвіти повідомляє:

1. Що біжучий учбовий рік мусить бути закінчений 15/VI.

2. Що на цей термін всі школи повинні підвести підсумки своєї річної роботи за схемою, що подається низче, й затвердити ті висновки на засіданні свого педагогічного колективу.

3. Що перевод дітей до старших груп та випуск їх з 4-ої та 7-груп має бути зроблено лише на підставі оцінки річних успіхів кожного учня, а тому всякі колоквиуми чи будь-які контрольні роботи для дітей цілком забороняється.

4. Що оцінку цих успіхів дітей роблять—в школі 1-го концентру груповод та зав. школою, а в групах II-го концентру—колектив викладачів даної групи та зав. чи зам. зав. школи. В I-комплектних школах робить цю роботу сам педробітник.

5. При відсутності в учня належних знань з будь-якої однієї дисципліни, перевод його до вищої групи є обов'язковий, але умовний.

В такім разі учневі на літо дається з даної дисципліни певна робота. В осени ж він перевіряється в старшій групі на протязі 2—3-х тижнів на дійсній роботі, і коли він не буде там справлятися—його повертається в молодшу групу. Про випуск же в таких випадках з 4-ої та 7 груп подамо вказівки додатково.

6. Кожна школа зобов'язується закінчити шкільний рік урочистим святом, де зав. школою робить відчитну доповідь про досягнення та дефекти школи. На свято закликаються батьки учнів та представники організації.

7. Дітей відпускається зі школи на літо з обов'язковими літними роботами, згідно комплексу за Порадником по соцвиху—„Організація праці дітей на літо“.

8. Залишати дітей в одній групі на 3-й рік забороняється. В такім разі слід видавати їм посвідки, що вони перебували в школі в такій то групі.

9. Перевод до старших груп дітей, які не доходили до кінця учбового року, як правило, засуджується й категорично забороняється; однак, коли дитина серед року вчилась добре, але по уважним причинам не змогла доходити до кінця учбового року (хворість її чи батьків), перевод її обов'язковий з повним визначенням до цього мотивів, за вірність яких зав. школою відповідає персонально.

10. Школи 7-мирічки своїм випускникам з 4-ої групи дають належні свідоцтва, як закінчуючим школу I-го концентру, а в осени до V групи приймають їх нарівні з дітьми інших шкіл свого району, розуміється, з повною видержкою всіх класових обмежень та пильг, що вживаються Радянською школою при конкурсах.

11. За браком коштів на переведення весняних відчитних райпедконференцій переведення їх переноситься на другу половину серпня місяця. В той час буде переведено нами „Відчитно-установочні конференції“ з більш продовженим часом та з більш проробленим відчитним матеріалом за біжучий учбовий рік. Ось чому все вчителство зобов'язується, використавши свого тарифну відпустку з 16/VI по 15/VII,—17/VIII бути на своїх місцях.

Примітка. Разом з цим повідомляється, що за розпорядженням Н.К.О. перевірка вчителства з українізації також переноситься на вересень місяць.

12. З огляду на напруженість шкільної роботи зараз, в зв'язку з закінченням учбового року, а далі—на необхідність найбільш доцільного використання педробітниками своєї тарифної відпустки,—Окр. І. Н. О. окремих завдань на літо в частині підняття своєї кваліфікації вчительством не подає.

Оркінспектор Наросвіти **Стрільбицький.**

Пом. Окрінсп. по соцвиху **Пляченко.**

Секретар **Заїка.**

Схема підсумків річної роботи школи.

1. Початок і кінець навчального року. Кількість робочих днів по триместрах.

2. Кількість дітей на 1-е січня 1928 р. Відсоток охоплення 8 та 9-літніх дітей. Кількість дітей на початок та кінець навчального року. Відвідування по окремих групах за кожний триместр.

3. Яку агітаційну роботу провела школа в справах нормалізації навчального року.

4. Перерва в заняттях та з яких причин.

5. Які були в школі епідемічні захворювання та відсоток хворих по групах. По всіх даних пунктах рекомендується систематизувати статистичний матеріал і, визначивши відсоток відвідування школи, відсоток вибування, терміни початку та кінця занять з укомплектованими групами і причини тих або інших відхилень од норми, проаналізувати роботу педколективу в цій галузі за скінчений рік. В цій аналізі, як і в усьому дальнішому, рекомендується не вживати загальних висловів та безпідставних висновків (наприклад, школа провадила роботу серед батьків та громадських організацій; ставились доповіді, пояснювалось дітям), а використовуючи фактичний матеріал, треба схарактеризувати свою роботу з кількісного та якісного боків.

6. Як реалізовано кошторис школи. Що зроблено для його реалізації. Як реалізація кошторису відбилась на роботі школи.

7. В якій мірі забезпечена школа навчальними меблями. Що треба в цій галузі, зважаючи на матеріальні можливості школи, в першу чергу полагодити або придбати.

8. Кількість підручників; їх придатність для майбутнього року. Яких підручників та в якій кількості треба придбати для наступного року.

9. Як на протязі скінченого навчального року використовувалось педлітературу. Що і як читав педколектив.

10. В чому виявився зв'язок з іншими школами району, особливо з опорною школою. Оцінка роботи опорної школи. Оцінка роботи райметодбюро. В даному пункті бажано зазначити, що опорна школа та райметодбюро мусять змінити в своїй роботі.

Педколектив опорної школи дає висновки за зв'язок своєї роботи з периферією і оцінює роботу райметодбюро з кількісного та якісного боків.

Важливо виявити по можливості всі недоліки своєї роботи і точно їх формулювати.

11. Кількість залишених на другий рік по кожній групі (в відсотках). Кількість випущених з 4-х та 7-х груп.

Треба встановити якість випуску; точно формулювати його негативні боки і зазначити причини. Охарактеризувати кожного з випущених. Треба проаналізувати склад другаків та з яких причин залишено їх на другий рік, оцінити з кількісного та якісного боків роботу вчителя з цими дітьми і роботу з тими, що відставали, всього педколективу в цілому.

12. Як провадила школа сільсько-господарський ухил. Що за цей рік вивчила школа з місцевого сільсько-господарського виробництва. Що зроблено в галузі практичній. Який зв'язок по мінімі сільсько-господарського ухилу був з селянством та агрономією. Виявити хиби цієї роботи і порівняти роботу окремих груп.

13. Які з кількісного та якісного боків результати громадсько-політичної роботи. Систематичність роботи, її календарність, навантаження груп. Питома вага проведеної роботи по групах (види громадсько-політичної роботи). Зв'язок з громадсько-політичними організаціями села.

Підводячи кількісні та якісні підсумки цієї роботи і виявляючи її хиби, дуже важливо проаналізувати ставлення до неї дітей, наявність емоційності, роль диторганізацій.

14. Організація дитячого колективу, Що дала практика вживання в дитсамоврядуванні ленкової системи. В чому визначилась робота дитсамоврядування по окремих групах і загально-шкільних диторганізацій. Чого досягнуто в галузі дисципліни. Якими засобами впливу користувалась школа і що в результаті дали вони. Кількісні та якісні підсумки роботи диткооперації (відсоток охоплення дітей кооперацією,

капітал, обіг, прибутки, ідеологічна практична робота). Робота Ю. П. В чому виявилась робота Ю.П. за рік. Робота Ю.П. в дитсамоврядуванні та диткооперації. Робота вантажків. Зв'язок зі шкільною роботою.

В цьому пункті треба проаналізувати роботу педколективу в галузі попереднього її оформлення та планування, як її корегували протягом року, який зміст вкладали в цю роботу. Треба оцінити роботу прикріплених педагогів. Після аналізу зробити висновки.

15. Визначити для кожної групи розвіли неспроможного за мінімумами поради і обмірковати причини цього. Виявити для кожної групи основні недоліки в знаннях дітей і вияснити причини цих недоліків.

16. Методи та форми роботи, що їх вживала школа. Недоліки в цій галузі. Методична робота педколективу. Які корективи треба внести в наступному році.

Зауваження: 1. Ця орієнтовна схема має на меті допомогти школі підвести для себе підсумки своєї роботи і проаналізувати їх. Попереду Завідатель збирає від педагогів потрібні йому матеріали, а потім складає письмовий річний звіт. Звіт заслуховують на засіданні педради. По кожному з розділів звіту педради робить висновки, які заносяться в протокол засідання. Письмовий звіт зберігається в справах школи.

2. Відомості по п. 7 та 8 треба в копії надіслати РВК, а по п. 10—до опорної школи та райметодбюро.

3. Попередні відомості по п. 1, 2, 3, 4, 5, 11, 12, 13 та 14 цієї схеми, крім аналізу та висновків, педробітники мусять проробити в класі з дітьми, в ланках, в окремих комісіях, а після цього—обмірковувати їх на загальних зборах учнів по групах під час підведення підсумків роботи школи за рік.

4. Під час цієї ж роботи—підведення з тими підсумків їх річної роботи—слід обов'язково повторити з ними все, що пророблено в групі за весь рік.

Пом. Окрінспектора Наросвіти в справах СОЦВІХУ **Пляченко**

Секретар (подпись)

Схема річного звіту Райінспектора.

Харківська Окрнаросвіта в поточному навчальному році звільняє всі школи Округи від надсилання ними так до Окрінспектури, як і в Райінспектуру річних звітів про свою роботу. Такі звіти може буде запропоновано надіслати лише за розпорядженням та формою Наркомосвіти. В той же час кожна школа мусить під кінець навчального року підвести для себе підсумки своєї річної роботи з метою кількісного та якісного обліку цієї роботи, а також для її аналізу. Зазначений матеріал школа мусить використати при складанні плану роботи для наступного року і зберігати його, як документальний матеріал, в справах школи.

Складання загального річного звіту про роботу шкіл району Окрнаросвіти покладає на Райінспектуру, при чому підкреслює, що звіт треба складати виключно по матеріалах самого райінспектора. Кожний райінспектор, організуючи та корегуючи навчально-виховну роботу шкіл району, в більшій чи меншій використав опорну школу, райметодбюро, налагожував колективну роботу вчительства, обслідував усі чи частину шкіл, в залежності від терміну свого призначення, провадив інструктування вчительства і тому природно має і зберігає всі потрібні для річного звіту матеріали. Розповсюджена в свій час схема для обслідування шкіл у достатній мірі визначає характер цього матеріалу.

А тому Окрнаросвіта вважає за раціональне, виділяю чи основні моменти в роботі шкіл і в роботі самого райінспектора, дати нижченаведену схему звіту.

Організаційна частина.

1. Загальна кількість дітей в районі по групах і загальна кількість залишених на другий рік по групах (в відсотках). В тих випадках, коли в де-яких школах вісоток другаків буде віділятися треба назвати ці школи, зазначити відсотки і вклати причини. Загальна кількість випущених з четверти груп.

2. Пересічне відвідування дітей по району в кожному триместрі (в відсотках). Дається загальний відсоток для в всіх шкіл району. Визначити максимальний та мінімальний відсоток відвідування, назвавши ці школи.

3. Початок занять по школах у поточною навчальному році. Визначити в відсотках, приміром так: 1-го вересня—25%, 10-го—40%, 15-го—20%.

4. В такий же спосіб визначити закінчення шкільних занять.

5. Відвідування дітей на 1-е червня в відсотках. Визначити пересічний загальний відсоток для перших груп району, других і т. д.

6. Укомплектування шкіл учителями. Указати яку кількість учителів треба було на район і терміни остаточного укомплектування шкіл.

Сільсько-Господарський ухил.

7. Перелічити школи району, які фактично провадять роботу сільсько-господарського ухилу, зазначивши, яку саме ділянку сільського господарства вивчає кожна з цих шкіл.

8. Зазначити, яку кількість індивідуальних або колективних селянських господарств обслідувано кожною з шкіл і яка кількість систдматично вивчається. В даному разі треба твердо розділити обслідування та вивчення.

9. Перелічити школи, які провадять практичну роботу на при-шкільних ділянках і підсумувати зміст роботи.

10. Перелічити школя, які провели громадсько-політичну роботу, уязану з сільськв-господарським ухилом і визначити її зміст.

Громадськв-політична робота.

11. Визначити загальної підсумки видів громадсько-політичної роботи шкіл району

12. Схарактеризувати в районному масштабі громадсько-політичну роботу шкіл з якісного боку, її плановість, калндарність, участь громадсько-політичних організацій села, звітовність завідателів перед цими організаціями.

Організація дитинства.

13. Дати загальні підсумки по району норми новедінки дітей та вживаних засобів впливу. В випадках ненормальних відхилень по окремих школах треба назвати ці школи і навести факти.

14. Класифікувати в районному масштабі самоврядування.

15. Зазначити загальну кількість ЮП в районі і дати відсоток до всіх дітей. Схарактеризувати в масштабі райоу загони ЮП і роботу ватажків.

Редагує В. О. ПІВЕНЬ.

А тому Окружність вважала за раціональне, вважала, як основні моменти в роботі шкіл і в роботі самого райінспектора, дати нижченаведену схему-звіт.

Організаційна діяльність

1. Заставляти керівників шкіл в районі по повних і загальних кіл-ністах зазначених на друкарській формі (як підготувати). В тих випадках, коли в деяких школах відсоток хворих буде відлітати треба вважати ці школи, зазначити відсоток і вказати причини. Заставляти керівників шкіл з метою з'ясування причини.

2. Перевіряти відвідування дітей по району і кожному тримістрію (в відсотках). Давати керівникам відсоток для всіх шкіл району. Визначати наскільки відсоток та мінімальний відсоток відвідування, називати ці школи.

3. Повторити заняття школярів у поточному навчальному році. Визначити відсоток, приблизно, який і то вважати 25% 10-15%.

4. Вказувати керівникам шкіл, які вважати за відлітати. Визначити пере-сілий загальний відсоток для кожного району, який і т. д.

5. Вказувати керівникам шкіл, які вважати за відлітати. Визначити пере-сілий загальний відсоток для кожного району, який і т. д.

6. Укомплектування шкіл укомплектування шкіл. Укомплектування шкіл. Укомплектування шкіл. Укомплектування шкіл.

7. Перевіряти школи, які проводять практичну роботу на при-роді господарського уряду, зазначити, яку саме школу, класового

8. Заставляти керівників шкіл, які вважати за відлітати. Визначити пере-сілий загальний відсоток для кожного району, який і т. д.

9. Перевіряти школи, які проводять практичну роботу на при-роді господарського уряду, зазначити, яку саме школу, класового

10. Перевіряти школи, які проводять практичну роботу на при-роді господарського уряду, зазначити, яку саме школу, класового

11. Перевіряти школи, які проводять практичну роботу на при-роді господарського уряду, зазначити, яку саме школу, класового

12. Перевіряти школи, які проводять практичну роботу на при-роді господарського уряду, зазначити, яку саме школу, класового

13. Перевіряти школи, які проводять практичну роботу на при-роді господарського уряду, зазначити, яку саме школу, класового

14. Перевіряти школи, які проводять практичну роботу на при-роді господарського уряду, зазначити, яку саме школу, класового

15. Перевіряти школи, які проводять практичну роботу на при-роді господарського уряду, зазначити, яку саме школу, класового

16. Перевіряти школи, які проводять практичну роботу на при-роді господарського уряду, зазначити, яку саме школу, класового

17. Перевіряти школи, які проводять практичну роботу на при-роді господарського уряду, зазначити, яку саме школу, класового

18. Перевіряти школи, які проводять практичну роботу на при-роді господарського уряду, зазначити, яку саме школу, класового

19. Перевіряти школи, які проводять практичну роботу на при-роді господарського уряду, зазначити, яку саме школу, класового

20. Перевіряти школи, які проводять практичну роботу на при-роді господарського уряду, зазначити, яку саме школу, класового

21. Перевіряти школи, які проводять практичну роботу на при-роді господарського уряду, зазначити, яку саме школу, класового

22. Перевіряти школи, які проводять практичну роботу на при-роді господарського уряду, зазначити, яку саме школу, класового

23. Перевіряти школи, які проводять практичну роботу на при-роді господарського уряду, зазначити, яку саме школу, класового

24. Перевіряти школи, які проводять практичну роботу на при-роді господарського уряду, зазначити, яку саме школу, класового

